

REMISSVAR 2019-09-30 Dnr M2019/00796/KI

Miljödepartementet 103 33 Stockholm

Remissvar till Naturvårdsverkets rapport Kartläggning och analys av utsläpp från vedeldning

Sammanfattning

Pelletsförbundet delar fullt ut Naturvårdsverkets uppfattning om vikten av att så fort som möjligt få bort de smutsigaste vedpannorna från användning, och då i synnerhet inom tätbebyggelse. Men ett bidrag som syftar till att lösa ett problem ska inte riskera att skapa ett annat samhällsproblem.

Pelletsförbundet instämmer i stora delar med förslaget till stöd för utbyte av äldre vedpannor. Men vi anser dock att stödberättigade åtgärder som ger rätt till utbytesstöd bör ändras vad gäller stöd till enbart värmepumpar.

Exergimässigt är grundregeln att alltid sträva efter att använda så lågkvalitativ energi som möjligt. Att byta vedvärme mot elström som energibärare för att värma en bostad till 20 grader är att slösa högvärdig energi på ett lågvärdigt behov. Detta i synnerhet då vi redan nu ser effektproblem kring elförsörjningen kalla vinterdagar.

Grundregel för att få stöd måste därför kopplas till att en dålig vedpanna byts mot en ny primär uppvärmning baserad på antingen fjärrvärme eller modern ved, flis eller pelletspanna. Sekundärt se vi gärna att en bidragsberättigad installation kompletteras med en luftvärmepump eller solfångare som skulle kunna minska eldningen under sommarhalvåret då tillgången på "grön el" är god. Bioenergielddning blir då att betrakta som "lagrad effekt" redo att användas när behovet är som störst.

Stödet måste även införas med omtanke om marknadsförutsättningarna så att vi undviker "stop-and-go-effekter". Det finns en uppenbar risk för att utbytesmarknaden dör när myndigheterna aviserar ett bidrag för utbyte av gammal teknik och samtidigt måste vänta på införandet av den utökade anmälningsplikten enligt Boverkets förslag, som innebär att byte av befintlig vedpanna inom tätort ska likställas med utsläppskraven för nyinstallation av vedpanna.

Ett tidsbegränsat bidrag kan med fördel "trappas ner" innan det upphör. Detta för att premiera installationer som görs tidigt, men samtidigt minska effekterna av att bidraget "helt plötsligt upphör". Ett i tiden nedtrappat maxbelopp ger fördelen att det tydligt visar att bidraget kommer att upphöra och att det är bästa att passa på att genomföra åtgärden så tidigt som möjligt.

Avsnitt 9.1.2 Syftet med skrotningspremie

Pelletsförbundet vill betona vikten av att fokusera på problemets kärna, dvs att värdera vilka åtgärder som är viktigast att genomföra för att erhålla så kostnadseffektiva utsläppsminskningar som möjligt. Vi delar Naturvårdsverkets uppfattning att fokus måste vara att få bort de äldsta och smutsigaste vedpannorna.

Skrotningspremien bör därför vara utformad på ett sådant sätt att den endast kan användas för att ersätta gammal och smutsig småskalig biobränsleeldning med modern och ren förbränningsteknik. Småskalig biobränsleeldning är ett viktigt medel för att minska belastningen på elnätet och bidrar till en bättre effektbalans. Av den anledningen delar vi inte uppfattningen i 9.1.7 att berg- och markvärmepumpar skulle omfattas av stödet. Men vi instämmer i förslaget till utbytesstöd eftersom det sannolikt bidrar till en ökad omsättning på marknaden till förmån för låga lokala luftutsläpp.

Avsnitt 9.2.1 Syfte med stödet

Vad gäller utbytesstödet för vedpannor vill vi understryka vikten av att det inte bidrar till ökad användning av el för uppvärmningsändamål, vilket i synnerhet vintertid skulle bidra till att effektproblem kan uppstå. Utbytesstödet bör därför vara utformad på ett sådant sätt att den nya uppvärmningsformen ska vara en värmepanna för biobränsleeldning med modern och ren förbränningsteknik. Vi är inte främmande för att tillåta även en kombination med värmepump (tex luft-luft eller luft-vatten) som kan fungera som sekundär värmekälla när effektbehovet är lågt. Också anslutning till fjärrvärme bör uppmuntras. Däremot ska bidrag för installationen inte tillåtas om uppvärmningen sker enbart av värmepumpar. Detta eftersom en värmepump vid spetslast kräver stöd med elpatron. Småskalig biobränsleeldning är ett viktigt medel för att minska belastningen på elnätet och bidrar till en bättre effektbalans.

Användning av biobränslen som pellets bidrar till försörjningstrygghet för uppvärmningen, något som är mycket viktigt vid störningar och krisberedskap. Pellets skapar också lokal och grön sysselsättning i bränsleproduktionen.

Avsnitt 9.2.3 Kriterier för att ansöka stöd

Begränsad stötid riskerar alltid leda till "stop-and-go-effekter" som kan skapa stora problem för marknadens aktörer. Regelverket måste därför utformas så att det motverkar sådana effekter.

Ett förslag från vår sida är att stödet ska gälla för åtgärder som görs från det datum förslaget är känt. Detta så att det inte motiverar småhusägarna att vänta med åtgärden och "dödar marknaden" före introduktionen av stödet.

Stödet bör läggas på en viss nivå i början (till exempel de första två åren), men därefter avtrappas under några år, så att man undviker ett hastigt slut på stödet. Efter att stödet slutat måste man tydligt markera att något nytt stöd inte planeras för framtiden, annars riskerar man att kunder som "inte hunnit med" kommer att avvakta i hopp om att ett nytt stöd kommer att införas.

Avsnitt 10.4.2 Informationsinsats

Vår uppfattning är att utbytestakten av gamla vedpannor skulle kunna bli mycket snabbare genom att genomföra förslaget om utbytesstöd i kombination med informationsåtgärder. Förutom informationsinsatser riktade till användaren ser vi ett ökande behov av att vidareutbilda installatörer, energikonsulter och energirådgivare. Vi ser även att det saknas kunskap och erfarenhet att hantera dessa frågor hos landets kommuner.

Ett alternativ som inte tydliggjorts i förslaget är att man i de flesta fall kan klara gällande miljökrav om man kompletterar den gamla vedpannan med en pelletsbrännare. För konsumenten kan detta vara ett billigare alternativ än ett komplett pannbyte. Det är särskilt lämpligt med pelletsteknik i tätorter eftersom emissioner då minimeras.

Pelletsförbundet

Fredrik Zetterlund